

DALLAILLEN ♥

Ehdotuksessa määritellään analyysin pohjalta keskustan elinvoiman kannalta viisi merkittävintä toimenpidekokonaisuutta, joista neljä koskee tilasuunnittelua ja yksi uusia kaupunkitapahtumia. Ehdotuksen kehitettävät kaupunkitilat ovat Kauppatori, kävelykadut, rautatieaseman ympäristö sekä Töölönlahdenpuisto. Analyysiin perustuen kävelykeskusta, biodiversiteetti ja elämysellisyys ovat ehdotuksen suunnitteluperiaatteet. Kehitystä ohjaa keskitetysti Helsingin Sydän -niminen hanke, jonka brändi assosioituu ihmisten mielessä keskustan kokonaisvaltaiseen parantamiseen.

Ehdotus jakautuu kolmeen osioon, jotka ovat analyysi, toimenpiteet sekä viestinnällinen osio. Ehdotuksessa keskitytään etenkin kolmeen kilpailun teemoista: tiloihin, palveluihin ja toimintoihin sekä infrastruktuuriin. Lisäksi strategiat ja prosessit -teemaa sivutaan viestinnällisessä osiossa, jossa otetaan kantaa vuorovaikutukseen.

Tavoitteena on luoda viihtyisää kaikkien kaupunkitilaa, joka muuttuu läpikulkualueesta ajanviettopaikaksi. Kaupunkitapahtumat, erilaiset aktiviteetit ja pysähtymispaikat tuovat kaikenikäisiä ihmisiä keskustaan kaikkina vuodenaikoina. Keskustasta tulee paikka viihtyä dallailten.

Keskustan yleisanalyysi

Analyysissä käydään keskustan keskeiset alueet läpi ja vaihtoehtoista on valittu neljä kehittämisen fokusaluetta, joiden parantamisessa nähdään merkittävien potentiaali keskustan elinvoiman kannalta.

Töölö

Vetovoimatekijöitä: viehättävää asuinalueita, kivijalkaliikkeitä, arvokkeita rakennuksia.

Johtopäätös: Alue tarjoaa asumista keskustaan, mikä on tärkeää elinvoiman kannalta. Alue tukee jo sellaisenaan keskustan vetovoimaa.

Fokusalue: Töölönlahden puisto

Vetovoimatekijöitä: aloittaa viheryhteyden Keskuspuiston vihersormeen, avointa uutta julkista kaupunkitilaa merkkirakennusten ympäröimänä

Haasteita: puisto on avoin ja tuulinen, osittain epäviihtyisiä, yleisilme osin keskeneräinen

Historialliset arvot: merkkirakennuksia, Töölönlahden ympäristö

Johtopäätös: Puistot ovat melko uusia, mikä tarjoaa mahdollisuuden modernille julkiselle puistosuunnittelulle (vrt. historiallinen Kaisaniemenpuisto). Alueen potentiaalia ei tällä hetkellä vielä ole täytetty, ja keskeisen sijainnin vuoksi sen kehittäminen voisi olla kunnianhimoisempaa.

Museovirasto (2009). Finlandia-talo, Kaupungintalot ja Kulttuuritalo. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Rky.fi https://www.rky.fi/read/asp?_kohde_det.asp?KOHDE_ID=4664

Fokusalue: Kävelijän kauppakadut

Vetovoimatekijöitä: historialliset kivijalkakauppakadut, pääasiassa vain kävely- ja raitiovaunuliikennettä

Haasteita: tyhjiä liiketiloja, laskeneet asiakasmäärät, kalliit vuokrat, huoltoliikenne tukkii kävelykatuja, kylmä talvi, kauppakeskusten vetovoima

Historialliset arvot: rajaavien rakennusten julkisivut, Aleksanterinkatu perinteinen kauppakatu

Johtopäätös: Alueelle tarvitaan lisää ihmisiä kaupankäynnin virkoamiseksi. On pohdittava myös muuta kuin perinteistä kauppatoimintaa, sillä toimintaympäristö on muuttunut. Alueen houkuttelevuus eri vuodenaikoina on ratkaistava asia.

Museovirasto (2009). Helsingin Aleksanterinkatu. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Rky.fi https://www.rky.fi/read/asp?_kohde_det.asp?KOHDE_ID=4654

Kaupallinen keskittymä

Vetovoimatekijöitä: kauppakeskukset (talvisuoja), ravintolat, kulttuuripalvelut, liikenteen solmukohta, erikoisliikkeitä

Johtopäätös: Keskustan elävöittämisestä olisi tärkeää saada ihmisiä liikkumaan enemmän myös ulkona olevilla kauppakaduilla. Kuitenkin kauppakeskukset keskustassa ovat tärkeitä ja ne laajentavat kaupallisia palveluita ympärilleen. Yhteyksiä rautatieasemalle ja kävelykeskustaan on hyvä kehittää etenkin jalankulutusalueita parantamalla.

Hietaniemi ja Lapinlahti

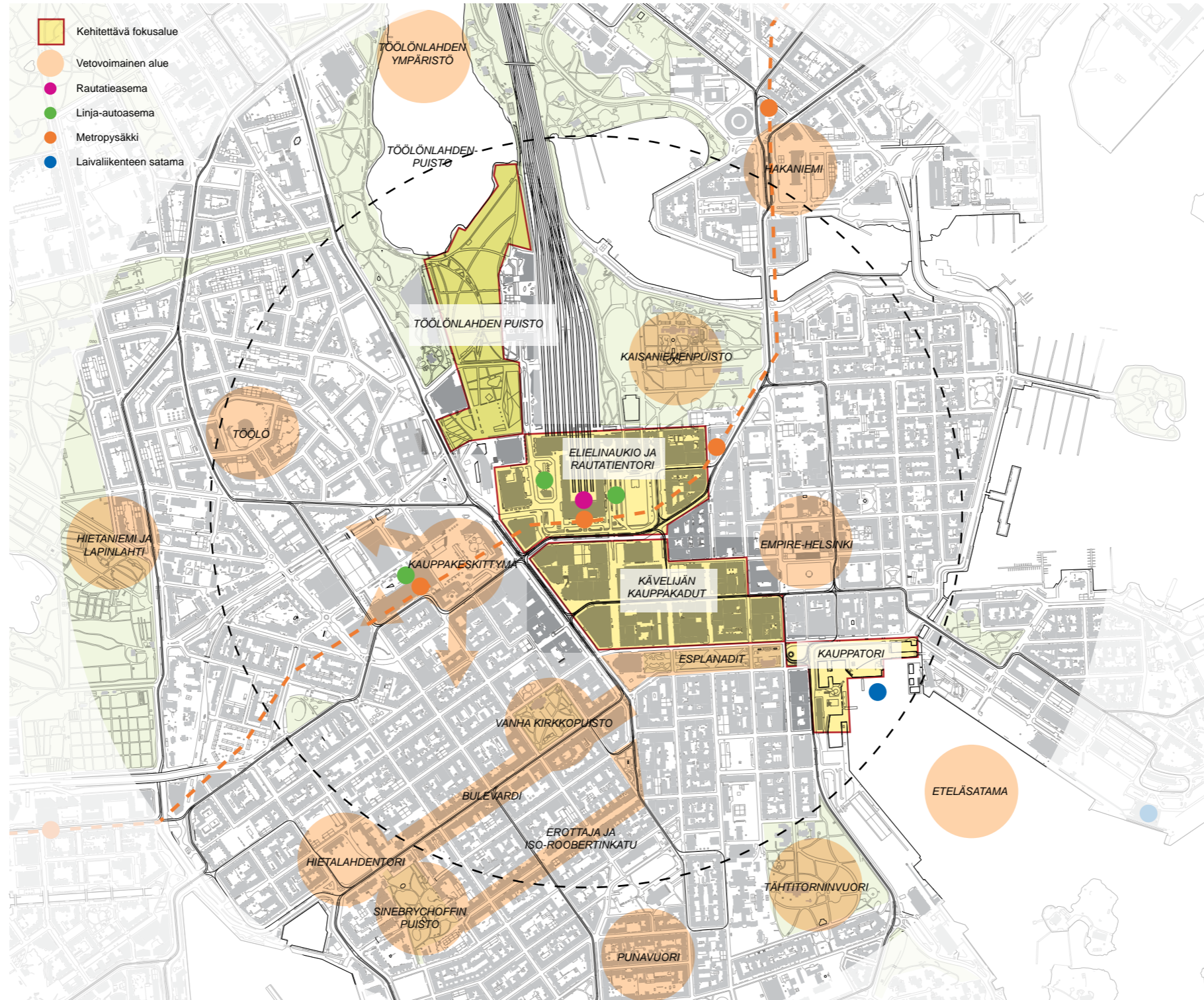
Vetovoimatekijöitä: historiallinen hautausmaa, vehreää historiallista puistoaluetta, merellisyys, uimaranta

Johtopäätös: Lapinlahtea kehitetään parhaillaan, Hietaniemi on jo vahva vetovoimatekijä keskustalle tarjoten laajan viheralueen keskustan ja meren lähellä.

Kaisaniemen puisto

Vetovoimatekijöitä: historiallinen puisto, kasvitieteellinen puutarha

Johtopäätös: Puiston kehityshanke on jo käynnissä. Samoin Kaisantunneli tärkeänä uutena yhteytenä on jo rakenteilla. Näiden toimien lisäksi yhteyttä Rautatien torilta on kehitettävä ja luotava puistoalueet ja rautatieaseman ympäristön yhdistävä kehä.

Bulevardi ja Iso-Roobertinkatu

Vetovoimatekijöitä: urbaania kahvila- ja ravintolaelämää, piknikpuistot, vehreä Bulevardi, autoton Iso-Roobertinkatu, Hietalahden kauppahalli

Johtopäätös: Alue toimii jo kävelypainotteisesti, ja ravintolaelämä on eloisaa. Hietalahdentori on lähinnä parkkipaikkaa, mutta sijainnin kannalta se ei ole keskustan elinvoiman kannalta oleellisen kehityskohde

Töölönlahden ympäristö

Vetovoimatekijöitä: Hesperian puisto, Linnunlaulun vanhat puuhuvilat, Töölönlahden merellisyys, useita kulttuurirakennuksia

Johtopäätös: Töölönlahdenpuistoa kehittämällä Töölönlahti ympäröidään miellyttävällä puistoympäristöllä. Linnunlaulun tekeillä oleva suojelukaava parantaa vanhojen puuhuviloiden säilymistä tulevaisuuteen.

Hakaniemi

Vetovoimatekijöitä: Hakaniementori, kauppahalli, teattereita, ilta- ja yöelämää

Johtopäätös: Yhteys Kaisaniemestä Hakaniemeen on epämiellyttävä kävelijälle, ja Hakaniemi koetaan etäiseksi keskustasta, vaikka se onkin lähellä. Itsessään Hakaniemessä on paljon vetovoimatekijöitä, eikä sen kehitys ole tämän työn fokuksessa.

Empire-Helsinki

Vetovoimatekijöitä: Helsingin historiallinen keskusta, yhtenäinen empire-tori, Tuomiokirkko rakennuksena ja kaupungin symbolina

Johtopäätös: Alue on historiallisesti hyvin arvokas, eikä sitä kannata tai ylipäätään voi merkittävästi muokata. Ympäröivien alueiden elinvoiman kasvattaminen palvelee myös tätä aluetta.

Fokusalue: Rautatieaseman ympäristö

Vetovoimatekijöitä: ihmisvilinää, joukkoliikenteen solmukohta, keskeinen sijainti

Haasteita: paljon autoliikennettä ja ajokaistoja, melua, epäviihtyisiä ympäristö, sosiaalisia ongelmia

Historialliset arvot: arvokkeita rakennuksia, näkymälinjat merkkirakennuksiin

Johtopäätös: Avoimella tilalla ei ole merkittäviä historiallisia arvoja, mikä mahdollistaa merkittävänkin muokkaamisen. Klyngan valmistuminen vaikuttaa Elielinaukioon. Autoliikenne haittaa jalankulkua, mutta toisaalta Kaivokatu on tärkeä kokoojakatu.

Lähteet: Helander, V., Levisä, J. ja Arkkitehtitoimisto R. Schmitzer (2020). Asema-aukio ja Elielinaukio. Ympäristöhistoriallinen selvitys. Osa 1. Arkkitehtitoimisto R. Schmitzer. Arkkitehtitoimisto Okulus ja Maisema-arkkitehtitoimisto Näkömä (2020). Rautatien tori ja Asema-aukio. Kaupunkirakennus- ja ympäristöhistoriaselvitys. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:18.

Fokusalue: Kauppatori

Vetovoimatekijöitä: perinteikästä torimyyntiä, kansanjuhlien keskus, historiallista Helsinkiä

Haasteita: sekavat liikennejärjestelyt pilkkovat aluetta, kulahtanut ja hajanainen yleisilme, pysäköintiä ja muita paraatipaikalle kuulumatonta "säälää", etäällä pääasiallisesta keskustasta

Historialliset arvot: merellinen siluetti, avoimuus ja väliaikaiset torikojut

Johtopäätös: Tärkeimpiä uudistettavia alueita Helsingissä, mutta muutos tehtävä historiaa kunnioittaen. Liikennejärjestelyt pitää viritä viivaistaa. Havis Amandan aukio ja Lyypekinlaituri voitaisiin yhdistää kokonaisuuteen. Parkkipaikat ja roskalavat eivät kuulu alueelle.

Lähteet: Bondaroff, M. ja Winterhalter, K. (2016). Kauppatori. Kaupunkirakennushistorian selvitys. Helsingin kaupunkiympäristövirasto.

Esplanadit

Vetovoimatekijöitä: historiallinen puistoakseli, ravintoloita ja luksusliikkeitä, rakennusten julkisivut, Espan lava

Johtopäätös: Esplanadien liikkeet ovat kärsineet taloudellisesti vähentyneistä asiakasmääristä. Esplanadien autoliikenne on ollut suhteellisen vilkasta, ja sen rajoittamista kokeiltiin 2023, mikä herätti sekä ymmärrystä että voimakasta vastustusta. Auto- ja huoltoliikenne kuitenkin edelleen aiheuttavat melua ja eristävät julkisivun viereiset jalkakäytävät puistosta. Kehitys yhdistyy kävelijän kauppakatuun, Kauppatoriin ja liikennetarkkaisuun.

Eteläsatama

Vetovoimatekijöitä: merellinen Helsinki palveluineen, Helsingin siluetti, matkustajalautojen satama

Johtopäätös: Eteläsataman länsi- ja itärannat ovat tällä hetkellä jo kehityksessä. Olympiaterminaalin lakkauttaminen parantaa merellistä kävely-yhteyttä Kaivopuistoon

Tähtitorninvuori ja Kaivopuisto

Vetovoimatekijöitä: historiallisia puistoalueita, merellisyys, Kaivopuisto tapahtumapaikkana

Johtopäätös: Tärkeitä viheralueita, jotka tukevat jo keskustan viihtyisyyttä. Eteläsataman kehittäminen parantaa puistojen saavutettavuutta.

Punavuori

Vetovoimatekijöitä: viehättävää asuinympäristöä, kiinnostavia erikoisliikkeitä

Johtopäätös: Alue on etäämpänä keskustasta, mutta elinvoimaiset kivijalkaliikkeit ja asuminen vetävät ihmisiä sinne keskustan halki.

Fokusalueiden tilallinen analyysi

Kaivokadulla on paljon autoliikennettä. Rautatieasema on samalla vilkas jalankulkualue.

Asema-aukio on vilkas mutta sekava alue. Uusi Klyyga-suunnitelma lisää rakennusvolymia, mutta väliin jäävä tyhjä tila voisi olla viihtyisämpi.

Julkisen liikenteen lakko tukki Helsingin läpikulkuväylät. Nykyiset maanpäälliset tiet eivät riittäisi kasvavan kaupungin tarpeisiin, jos kaikki autoilisivat.

Pääosin rakennettu ympäristö on laadukasta. Kiveykset asfaltin sijaan luovat miellyttävää jalankulkuympäristöä.

Kävelykaduilla on paljon huolto liikennettä, mikä haittaa jalankulkua.

Esplanadille tehtiin 2023 kokeilu, jossa ajokaistoja kavennettiin. Alue on kuitenkin edelleen meluisa, ja ajokaistoja pitkin kulkee suuria kulkuneuvoja.

Havis Amandan puiston ja Kauppatorin välillä on sekavat liikennejärjestelyt. Jalankulkijan on työlästä päästä Esplanadilta Kauppatorille.

Kauppatorin yleisilme on kulahtanut.

Kauppahallin edustan Lyypekinlaituri on epäviihtyisä asfalttikenttä, jossa on sekalaisia varusteita.

Yhteenveto

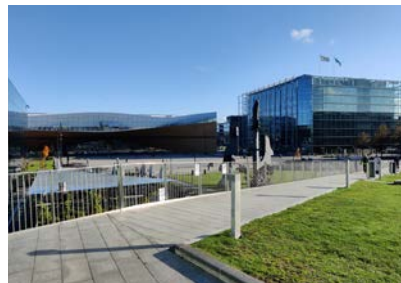
Arvokas rakennusympäristö, joka pitää puhdistaa esiin. Moni asia keskustassa on hyvin ja kaupunki on edustava. Rakennukset tarjoavat hyvät kehykset väliin jäävälle tyhjälle tilalle. Tyhjä tila ansaitsee kasvojenkohotuksen.

Hajanaisuus. Aukioilla on paljon sekalaisia varusteita, eikä yhtenäistä punaista lankaa ole aina helposti löydettävissä. Suunnitelmat pitää yhtenäistää ja kiinnittää huomiota myös detaljeihin (valaisimet, roska-astiat jne.)

Autoliikenne on suurimpia ongelmia viihtyvyyden kannalta. Jalankulkijat joutuvat väistelemään autoja ja seisomaan liikennevaloissa, minkä lisäksi melu on voimakasta.

Jalankulktunnelit ovat käteviä yhteyksiä, mutta ne ovat epäviihtyisiä, huonosti opastettuja ja turvattoman tuntuja.

Kansalaistori on modernin Helsingin ja suomalaisen yhteiskunnan symboli, sillä sitä reunustavat eduskuntatalo, lehtitalo, kirjasto ja kulttuurirakennukset.

Viheryhteydet ovat tärkeitä myös tiivistyvässä kaupungissa. Töölönlahden puisto ja Hesperianpuisto jatkuvat Keskuksi puistona kaupungin halki.

Töölönlahden puiston kärsinyt ruohokenttä on biodiversiteetin kannalta köyhä, eikä kutsu viettämään aikaa.

Helsingin elämyksellisyys

”Jokaisella kaupungilla oltava ainakin yksi imagotapahtuma, josta kaupunki tunnetaan kansainvälisestikin.”
 ”Kaikkia tapahtumia ja kaikkea kulttuuria on lisättävä keskustassa aidolla tapahtumayhteistyöllä.”

-Suosituksia kestäväan keskustakehittämiseen, EKK 2021

Yhteenveto

Vuosikellon tyhjät ajanjaksot. Kesällä keskustassa tapahtuu paljon, mutta muina vuodenaikoina vuotuisia tunnettuja tapahtumia voisi olla enemmän.

Kävelykeskusta ja pysähdyspaikat kannustavat ajanviettoon, ei vain läpikulkua. Tyhjä tila ja puistot ovat tärkeitä miellyttävään ajanviettoon. Autoilta vapautuva tila toimii terassina myös kahviloille.

Elämyksellisyys on tapa houkuttaa ihmisiä myös talvella keskustaan. Tuomaan Markkinat ja Lux Helsinki vetävät ihmisiä paikalle kylmälläkin säällä.

Liikenne, elinvoima ja megatrendit

Kävelykeskustan koko

Helsinki

asukasluku 660 000, pk-seutu 1,2 milj.
jalankulkualue 0,1 km²
liikennemuodot kävely 47 %, pyöräily 9 %,
autoilu 20 %, julkinen 21 % (2022)

Oslo (suunnitelma)

asukasluku 700 000
jalankulkualue* 1,5 km²
pyöräilyn osuus liikenteestä 5 % (2016)

Kööpenhamina

asukasluku 800 000, metropolialue 2,1 milj.
jalankulkualue 0,6 km²
liikennemuodot kävely 30 %, pyöräily 26 %,
autoilu 31 %, joukkoliikenne 13 % (2023)

Bryssel

asukasluku 1,2 milj., metropolialue 2,5 milj.
jalankulkualue 0,5 km²
pyöräilyn osuus liikenteestä 10 % (2023)

München

asukasluku 1,5 milj.
jalankulkualue 0,2 km²
liikennemuodot kävely 27 %, pyöräily 17 %,
autoilu 33 %, joukkoliikenne 23 % (2023)

*Jalankulkualueella voi olla sallittua ajaa autolla esim. tontille, mutta niillä ei ole läpiajoliikennettä.

Tanнесен, A., Meyer, S. F., Skartland, E. ja Sundtör, H. B. (2016). European cities with car-free city centres. Institute of Transport Economics, Norwegian Centre for Transport Research.

Peter Gläsen, 2021. Oslolainen taksien kääntöpaikka Olav V:n kadulla muutettiin kävelykaduksi 2019.

Ellingsen, H. E. (2021). New pedestrian street brings new life to Oslo city centre. *KlimaOslo*.

Bruno Fortier.

Amagertorv Kööpenhaminassa, joka on tunnettu kävelijäpainotteisesta suunnittelusta Jan Gehlin oppien mukaisesti.

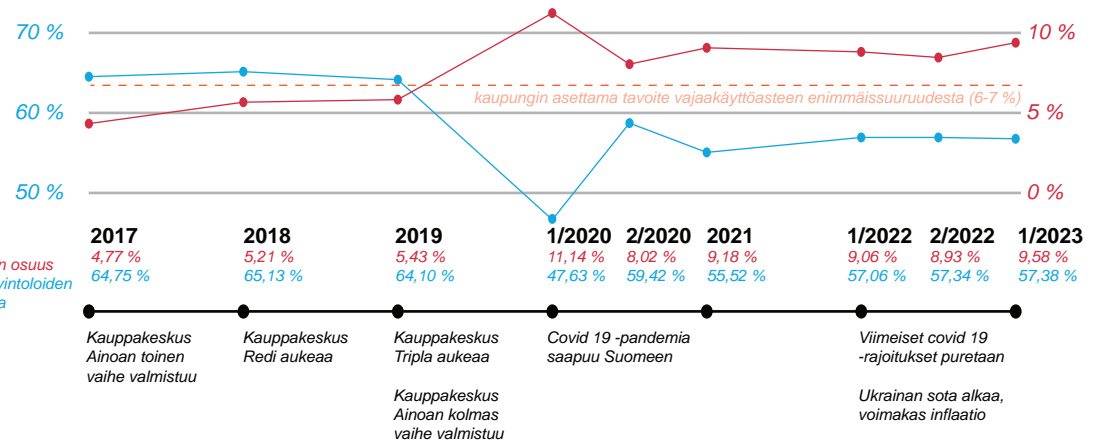
Nikolaj Kirken, 2010.

Brysselissä viikkaita autokatuja Avenue de la Toison d'Or:ia ja Boulevard de Waterloo:a muutetaan jalankulkupainotteisiksi autotunnelin avulla. Suunnitelmassa alueelle lisätään vihreyttä ja parempaa valaistusta.

Brussels Mobility (n.d.), Toison d'Or/Gulden Vlies - Boulevard de Waterloo:aan.

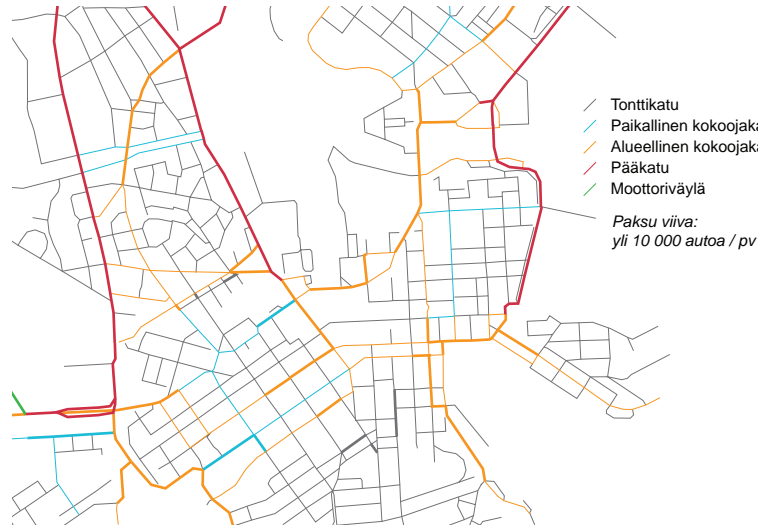
Elinvoima

tyhjen liiketilojen osuus kauppajen ja ravintoloiden osuus liiketiloista

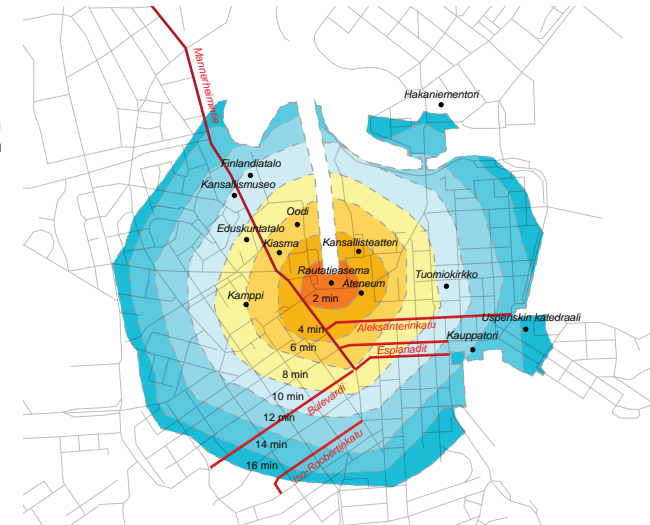
Helsingin keskustan elinvoima-aineisto (2023). All in CityApp-portaali. Salokorpi Oy.

Liikenne

Lind, J. (2022). Helsingin kaupungin liikennemäärät. Digi- ja väestötietovirasto.

Kävelyajat

Google Maps (2023).

Megatrendit

- Ilmastonmuutos ja kaupunkien päästöjen vähentäminen
- Kaupungistumisen jatkuminen
- Verkkokaupan kasvu
- Kulutustottumusten muutos tavaroiden ostamisesta palveluihin (elämyksellisyys)
- Etätyö ja toimitilakäytön väheneminen

Yhteenvedo

Pieni kävelykeskusta. Helsingin kävelykeskusta on kooltaan pieni verrattuna monein eurooppalaisiin kaupunkeihin. Kävelijöiden määrä tosin on korkealla tasolla jo nyt.

Elinvoiman lasku. Uusien kauppakeskusten ja koronapandemian jälkeen tyhjen liiketilojen ja elävöittävien liikkeiden määrä on laskenut voimakkaasti.

Megatrendejä ei voi estää, vaan niihin täytyy sopeutua. Helsingin keskusta tarvitsee uusia keinoja uusiin aikoihin.

Yhteenveto analyysistä

Analyysin perusteella valittiin neljä fokusaluetta, joiden kehittämisellä on paljon potentiaalia lisätä keskustan elinvoimaa. Töölönlahden puisto, rautatieaseman ympäristö, olemassa olevat kävelykadut ja Kauppatori ovat kaikki keskeisiä ja arvokkaita alueita, joissa on runsaasti vetovoimatekijöitä, mutta toisaalta haasteita.

Tilallinen analyysi toisaalta paljasti, että jalankulkuympäristön laadussa, yhteyksissä ja viihtyisyydessä on monin paikoin kehitettävää. Vertaileva analyysi osoitti toisaalta, että Helsingin kävelykeskusta on laajuudeltaan vaatimaton kansainvälisessä vertailussa.

Ilmastonmuutos ja biodiversiteettikato ovat megatrendejä, joita ei voida sivuuttaa. Kaupunkisuunnittelussa tulisi myös vastata ilmastonmuutoksen ja biodiversiteettikadon haasteisiin.

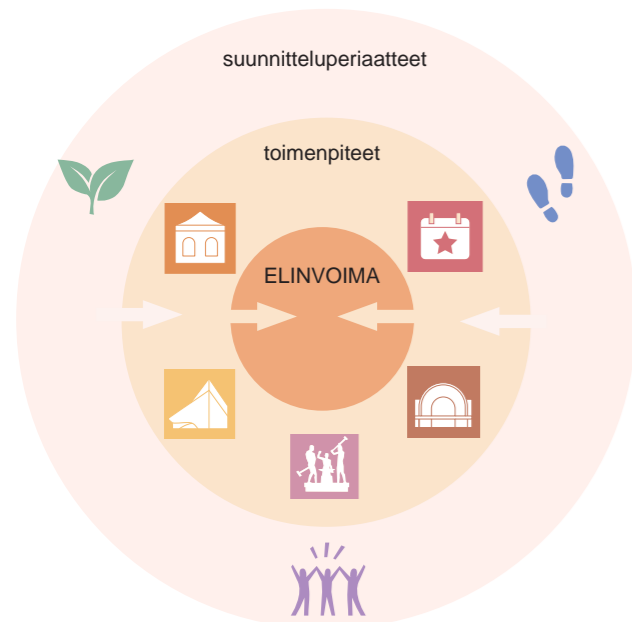
Elämyksellisyys on tärkeä vetovoimatekijä. Analyysin perusteella Helsingissä tapahtuu paljon kesäisin, mutta kylmään vuodenaikaan tapahtumia on vähemmän. Elämyksellisyyttä voitaisiin toisaalta edistää myös kaupunkitilallisin ratkaisuin.

Analyysin pohjalta päädytään seuraaviin kysymyksenasetteluihin, joihin kehitysehdotus pohjautuu:

- **Miten keskustaa voidaan kehittää kävely-ystävällisemmäksi ja viihtyisämmäksi?**
- **Miten biodiversiteettiä voidaan edistää keskustassa?**
- **Miten elämyksellisyyttä voidaan lisätä erilaiset vuodenaikat ja ihmisryhmät huomioiden?**

Ehdotuksen tavoitteena on laajempi kävelykeskusta, runsaampi kaupunkivihreä ja monipuolinen elämyksellisyys. Neljän fokusalueen kehitys edistää näitä tavoitteita eri painotuksin. Uudet kaupunkitapahtumat tukevat alueiden kehitystä. Laadukas kaupunkitila ja elämyksellisyys vahvistavat keskustan ympärivuotista elinvoimaa.

Konsepti

Kävelykeskusta

Sujuvammat kävely-yhteydet ja viihtyisämpi ympäristö kutsuvat viettämään aikaa keskustassa ja antavat tilaa viherrakentamiselle ja tapahtumille.

Biodiversiteetti

Laadukkaalla viherympäristöllä ja istutuksilla voidaan lisätä niin luonnon monimuotoisuutta kuin kaupunkitilan viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä.

Elämyksellisyys

Elämyksellisyyttä voidaan edistää tapahtumilla, uusilla aktiviteeteilla, kasvillisuudella, taiteella ja vaikuttavilla kaupunkitiloilla.

Toimenpiteet

Töölönlahden puisto

MITÄ?

Töölönlahden puiston maisemaa muokataan monipuolisemmaksi kasvillisuudella ja uudella kanavalla. Puistoon tuodaan myös uusia aktiviteetteja: rantsauna, jättikeinut, puistoshakki, ja kasvillisuuslabyrintti.

MIKSI?

Suuri, tyhjä puistoalue ei nykyisellään houkuttele kävijöitä eikä vastaa puistoalueen arvokasta sijaintia. Puistossa on runsaasti tilaa monipuoliselle toiminnalle, jonka myötä Töölönlahden puisto voi kehittyä tunnetuksi kohteeksi. Aiempaa monilajisempi kasvillisuus vahvistaa puiston ekologista yhteyttä Kaupunginpuiston vihersormeen.

Rautatieaseman ympäristö

MITÄ?

Rautatien alueita kehitetään kävelijäystävällisemmäksi ohjaamalla autoliikennettä uudelleen. Istutukset ja taide tuovat alueelle sen kaipaamaa arvokkuutta ja tilallista jäsenyyttä.

MIKSI?

Jalankulku on alueella nykyisellään hankalaa ja autoliikenne aiheuttaa melua. Rautatienfori ja Asema-aukio ansaitsevat kokonaisvaltaista suunnittelua, jossa alueen arvokkuus huomioidaan.

Kävelijän kauppakadut

MITÄ?

Kävelypainotteista aluetta laajennetaan Pohjoisesplanadille ja Rautatien ympäristöön. Autoliikennettä ohjataan uudelleen. Kaduille sijoitetaan talviaikaan väliaikaisia viherhuoneita, ja katettuja kävely-yhteyksiä elävöitetään taiteella.

MIKSI?

Helsingin keskustan kävelypainotteinen alue on nykyisellään vaatimaton, mutta se olisi mahdollista laajentaa muiden pohjoismaisten kaupunkien tasolle. Kävelykeskusta mahdollistaa lisää tapahtumia ja katujen aktivointi vahvistaa yhteyttä rautatieaseman ympäristön ja Kauppatorin välillä.

Kauppatorin ympäristö

MITÄ?

Kävely-yhteyksiä sujuvoitetaan. Kauppatori, Kauppahallin edusta ja Havis Amandan aukio palautetaan historialliseen arvokkuuteensa. Kauppatorin ja Kauppahallin ympäristöön tuodaan monilajisia istutuksia, uusia aktiviteetteja ja taidetta kunnioittaen historiaa ja nykyisiä toimintoja.

MIKSI?

Kauppatorin ympäristön kaupunkitilallisen laadun tulisi vastata sen asemaa historiallisena kohteena ja turismin keskuksena. Uudet aktiviteetit ja kaupunkivihreä lisäävät viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä.

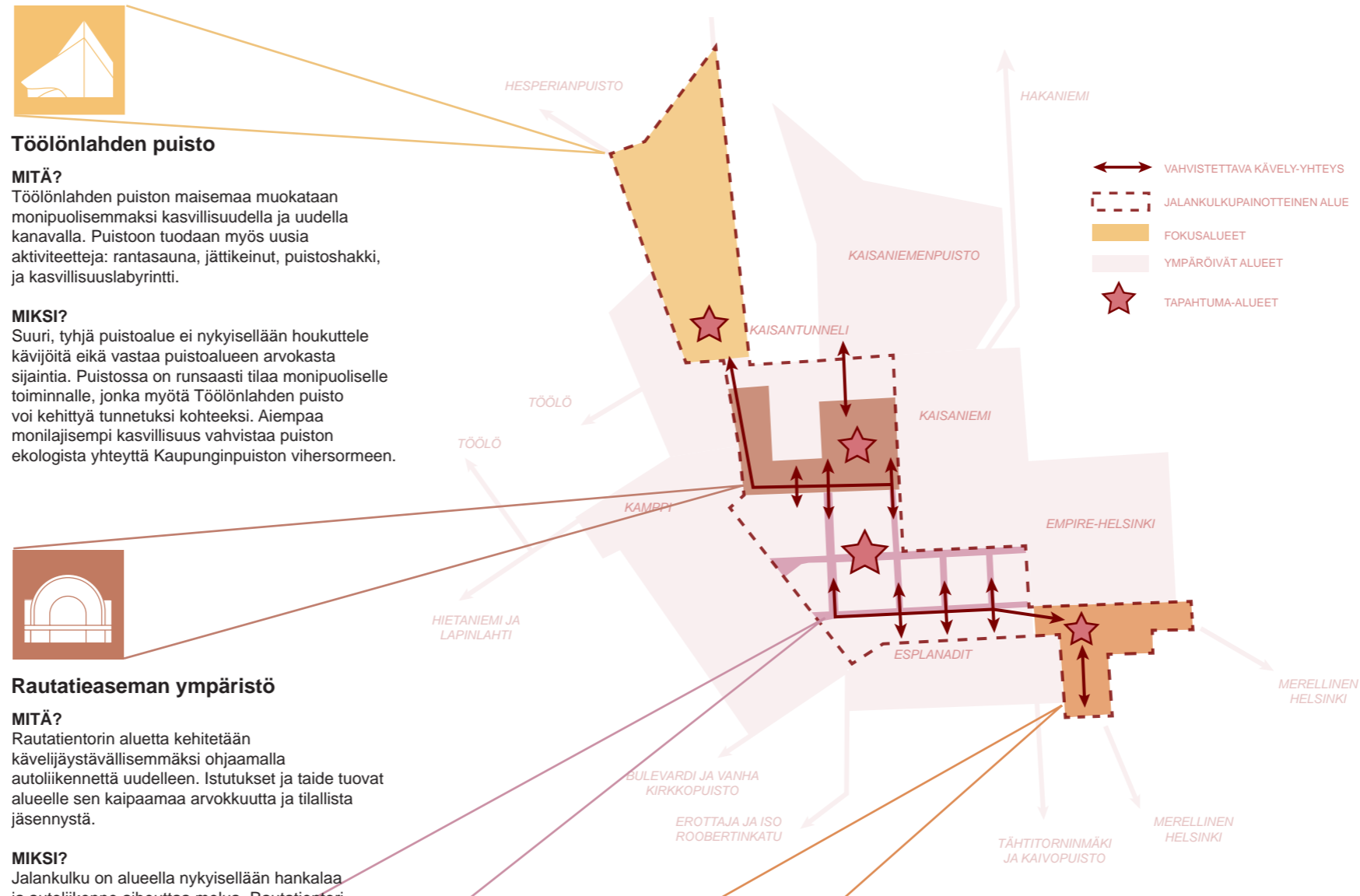
Tapahtumat

MITÄ?

Keskustan fokusalueille ehdotetaan uusia vuosittaisia tapahtumia. Kävelylle rauhoitettu keskusta edistää uusien matalan kynnyksen tapahtumien kehittämistä.

MIKSI?

Helsingissä on jo nyt paljon tapahtumia, mutta etenkin syksyille ja kevättalvella olisi mahdollisuuksia säännöllisille tapahtumille. Uudet tapahtumat elävöittävät keskustaa myös kylmempänä vuodenaikana, vahvistavat keskustan ydinalueiden identiteettiä ja huomioivat erilaiset käyttäjäryhmät laajasti.

Nykyistä kävelykeskustaa laajennetaan.

Biodiversiteettiä ja viheryhteyksiä edistetään monilajisella kasvillisuudella.

Tapahtumat aktivoivat fokusalueita ja vahvistavat elämyksellisyyttä. Kokonaisvaltainen kaupunkitilan ja tapahtumien kehitys vahvistaa alueiden välisiä yhteyksiä.

Tapahtumareferenssejä

Tallinn Street Food Festival, Viro (Aron Urb / Visit Tallinn, 2017) Videomapping, Tšekki (Jiří Sedláček, 2015) Temps de Flors, Espanja (Joan Brebo, 2015)

Uusiin tapahtumiin haetaan inspiraatiota ulkomailta ja muista Suomen kunnista. Monet erilaiset tapahtumakonseptit ovat muokattavissa Helsingin kontekstiin. Tukia tapahtumien järjestämiseen voidaan myöntää hakemusten perusteella yrityksille, yhdistyksille ja yksityishenkilöille.

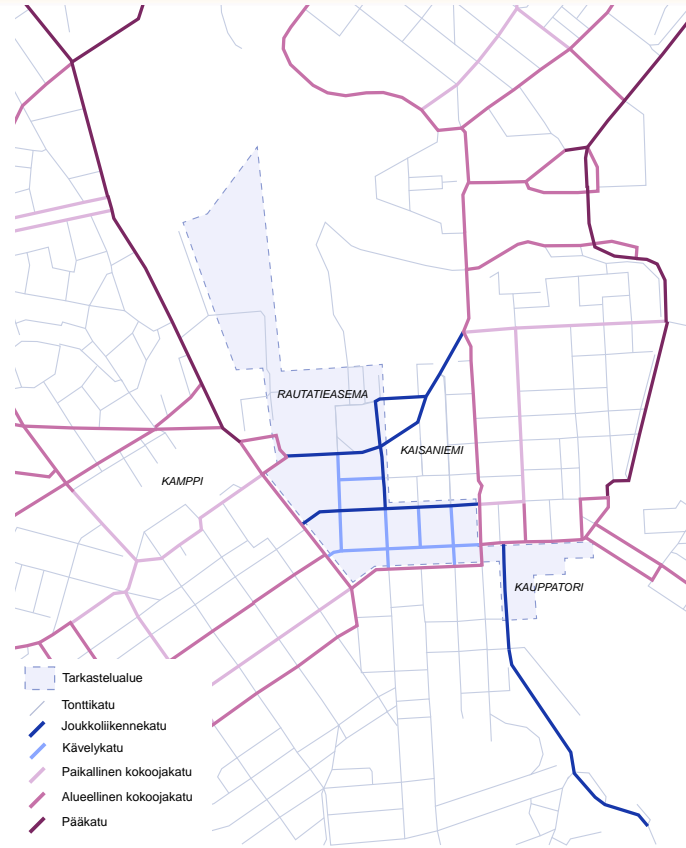

Kävelijän kauppakadut

Liikenteen muutokset. Laajemman kävelykeskustan toteuttaminen vaatii autoliikenteen keskittämistä uudelleen. Alueellisten kokoojakatujen linjausten uudelleentarkastelu mahdollistaa Pohjoisesplanadin rauhoittamisen kävelylle. KAivokadusta ja Etelärannasta tehdään joukkoliikennekatuja. Tavoitteena on vähentää läpikulkuliikennettä: keskustan ohitus tapahtuu Töölönlahden pohjoispuolelta. Myös satamaliikenteen tunneli on mahdollinen lisäratkaisu.

Asunnot. Keskustan liikkeiden elinvoimaa voidaan parantaa lisäämällä asumista keskustaan esimerkiksi muuttamalla tyhjiä toimitiloja asuinkäyttöön.

Kävelytunnelit. Keskustan kävelytunnelit ovat käteviä yhteyksiä, mutta ne ovat mielenkiinnostomia ja osin turvattoman tuntuisia. Tunnelleita voidaan elävöittää taiteella, esimerkiksi maalauksilla tai valoteoksilla. Lisäksi toteutetaan hyvät pasteet.

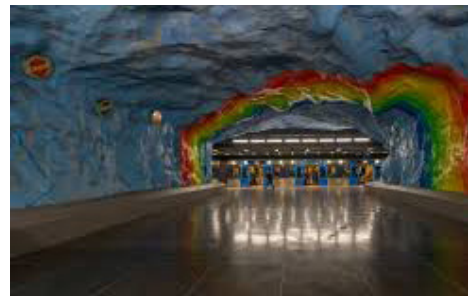
Viherhuoneet.

Terassit levittäytyvät kesäisin kävelykaduille, mutta talvella katutila on tyhjempi. Lasiset viherhuoneet tuovat valoa, vehreyttä ja viihtyisyyttä kaupunkitilaan myös talviaikaan ja voivat palvella kävelykaduilla toimivia yrityksiä. Yritykset voivat vuokrata viherhuoneita esimerkiksi kahvilan yhteyteen, ja niitä voidaan sijoittaa katutilaan myös julkiseen käyttöön esimerkiksi valvottuina tai pientä maksua vastaan. Huoltoliikenteen ja pelastustiet huomioiden viherhuoneita voi sijoittaa esimerkiksi Keskuskadulle, Mikonkadulle, Kluuvikadulle ja Kauppatorille.

Tukholman metroasemille on tuotu erilaisia värikkäitä seinämaalauksia, jotka elävöittävät tunnelia.

Giuseppe Milo (2018), T Centralen Stockholm Sweden
Giuseppe Milo (2018), Centralen Stockholm Sweden

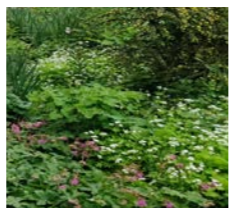
Kuva: oma valokuva

Meri on keskeinen osa Helsingin maisemaa. Pääsyä meren rannalla parannetaan. Monimuotoisissa heinä- ja perennaistutuksissa huomioidaan merellinen teema.

Kuva: oma valokuva

Valaistuksella luodaan mielenkiintoista ympäristöä pimeään. Taideteoksen iltavalaistus sekä valaistut suihkulähdenäytökset lisäävät alueen elämyksellisyyttä.

Kuva: oma valokuva

Laajat istutukset lisäävät viihtyisyyttä ja ekosysteempipalveluita. Uudella kävelysillalla on istutuksia molemmin puolin. Kukkatori lumoo erityisen näyttävän, vaihtelevin kausi-istutuksin.

Lähteet: Bonsdorff, M. ja Winterhalter, K. (2016). Kauppatori. Kaupunkirakennehistorian selvitys. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto.

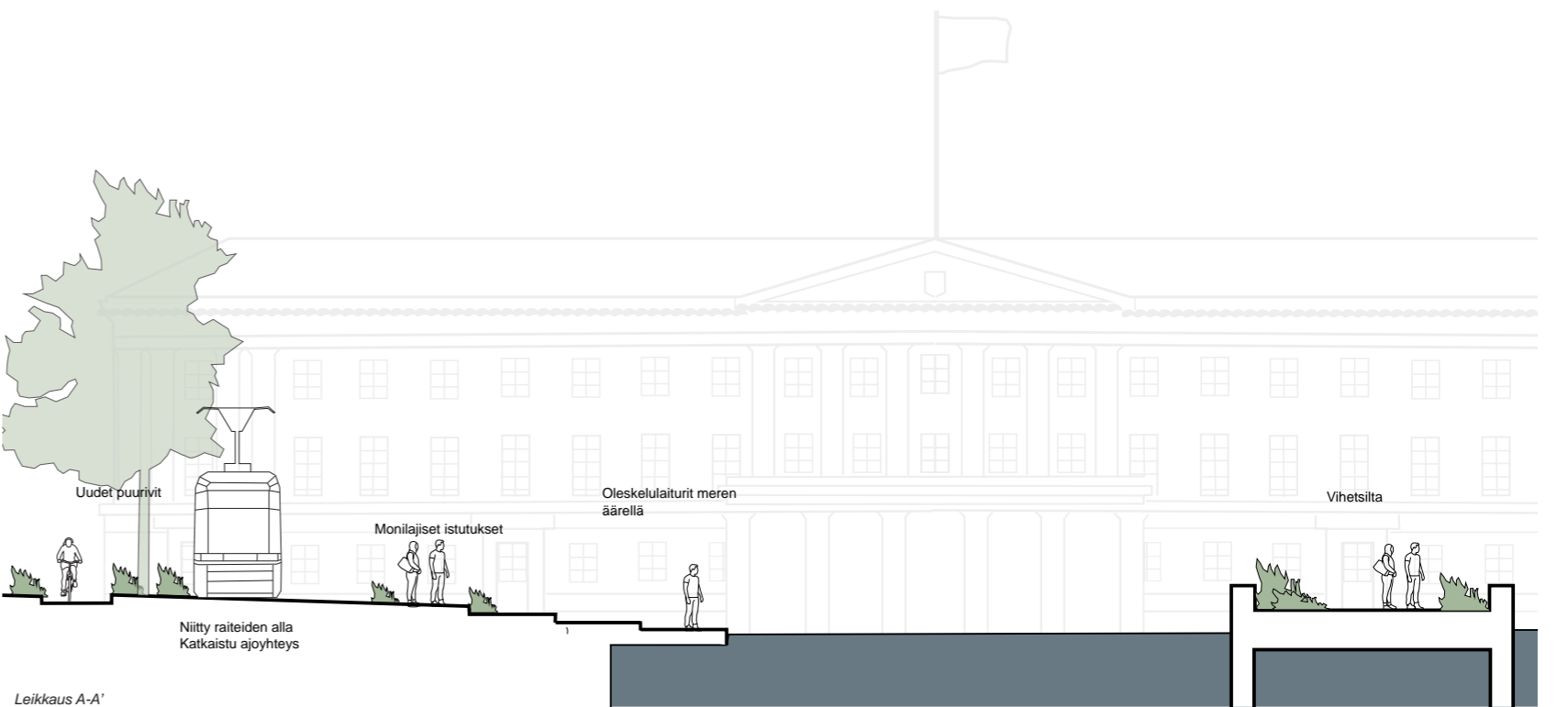
Kauppatori on kaupungin kasvot - ensimmäinen alue, jonka mereltä saapuva matkailija kohtaa Helsingissä. Kauppatorin kolmen torin kokonaisuus on yhtenäinen alue, joista jokaisella on oma luonteensa.

Kukkatori on Esplanadin puiston näyttävä jatke. Havis Amandan patsas saa ympärilleen näyttävät sesonki-istutukset. Ajoyhteys suljetaan Kukkatorin edustalta yhtenäisen kävely-yhteyden saavuttamiseksi. Uusi raitiotielinjaus saa alleen monimuotoisen niittymaton. Kukkatori on historiallinen nimitys Havis Amandan aukiolle.

Lyypekintori Vanhan kauppahallin edusta muutetaan moderniksi merenranta-alueeksi, joka mahdollistaa oleskelun, leikin ja viiptylyn. Katuruokatori tarjoaa makuelämyksenä uusia trendejä ja lähiruokaa.

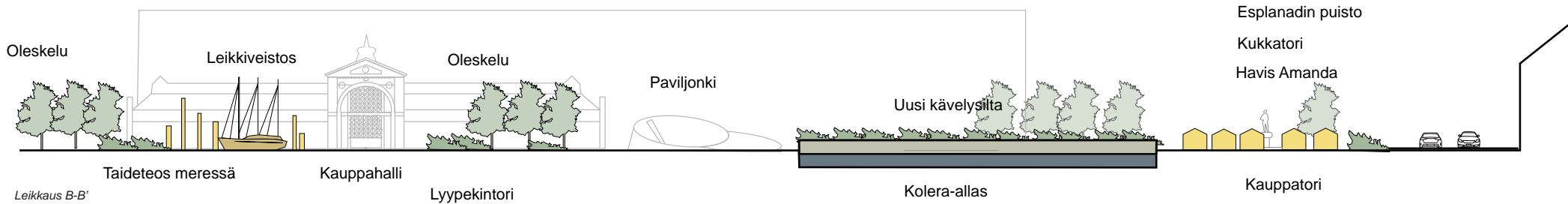
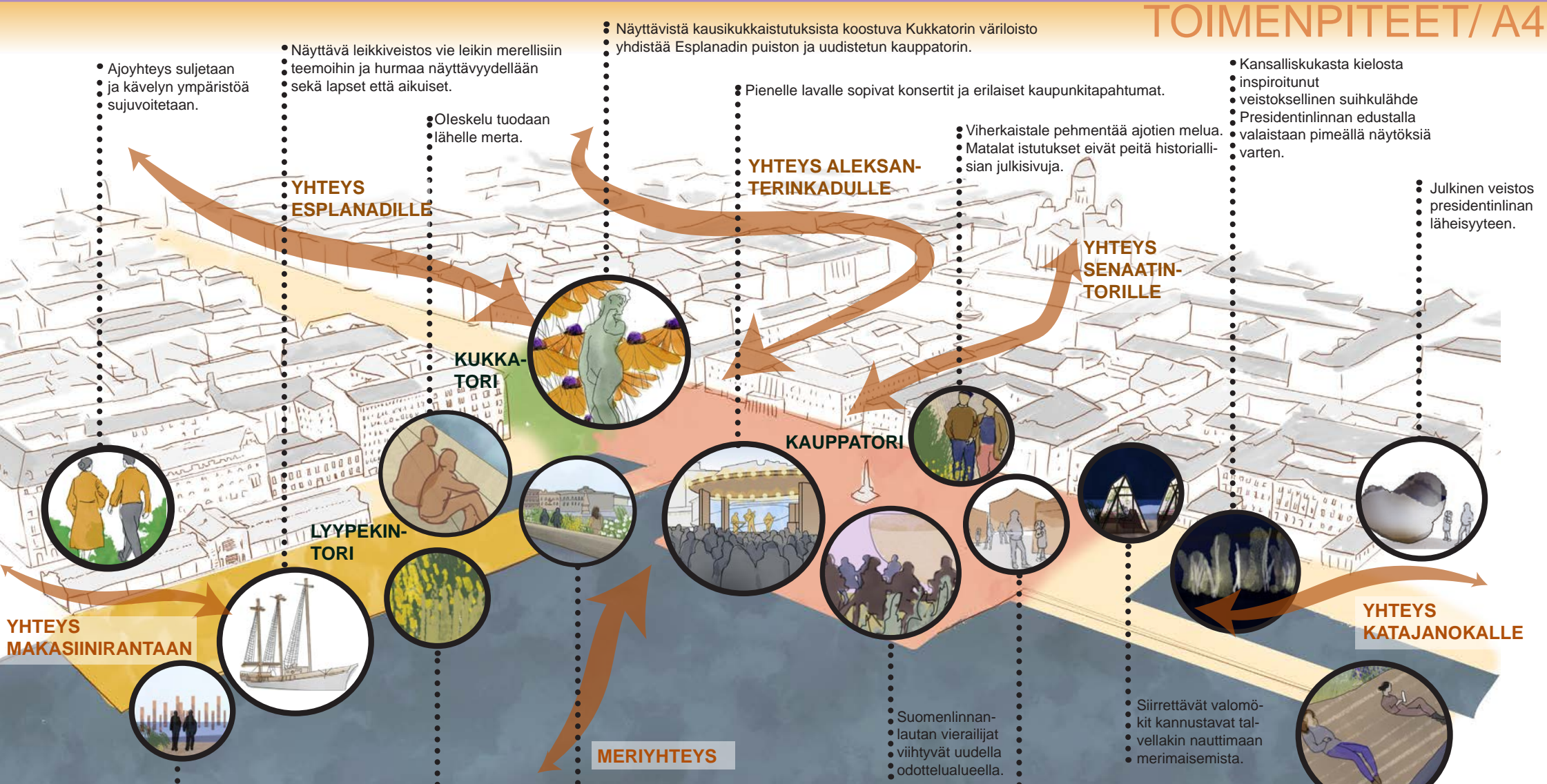
Kauppatori uudistetaan nykyaikaisia tarpeita vastaavaksi. Parkkialueet poistetaan. Perinteinen toritoiminta säilyy ja saa rinnalleen vaihtelevan sesonkitorin. Istutukset, suihkulähde sekä talven ajan valohuoneet tuovat elämyksellisyyttä. Tapahtumalava mahdollistaa aluetta elävöittäviä pieniä kaupunkitapahtumia. Uusi ylikulkusilta mahdollistaa sujuvan kulun Kauppatorilta Lyypekintorille.

Ehdotus on rakennettu Bonsdorffin ja Winterhalterin (2016) kaupunkirakennehistoriaselvityksen pohjalta.

Leikkaus A-A'

Rautatieaseman ympäristö

Ei läpikulkuliikennettä Kaivokadulla. Sen sijaan enemmän tilaa kävelylle ja kaksikaistainen joukkoliikennekatu. Rautatienpuoleinen linja-autoasema säilyy, sillä on tärkeää pitää hyvät joukkoliikenneyhteydet rautatieasemalle.

Monilajiset istutukset. Maanalaisten rakenteiden päälle soveltuvat pienet puut sekä kerrokselliset istutukset, jotka kiertävät koko alueen. Nämä luovat miellyttävää ympäristöä ja lisäävät ekosysteempipalveluita. Istutukset kiertävät koko alueen.

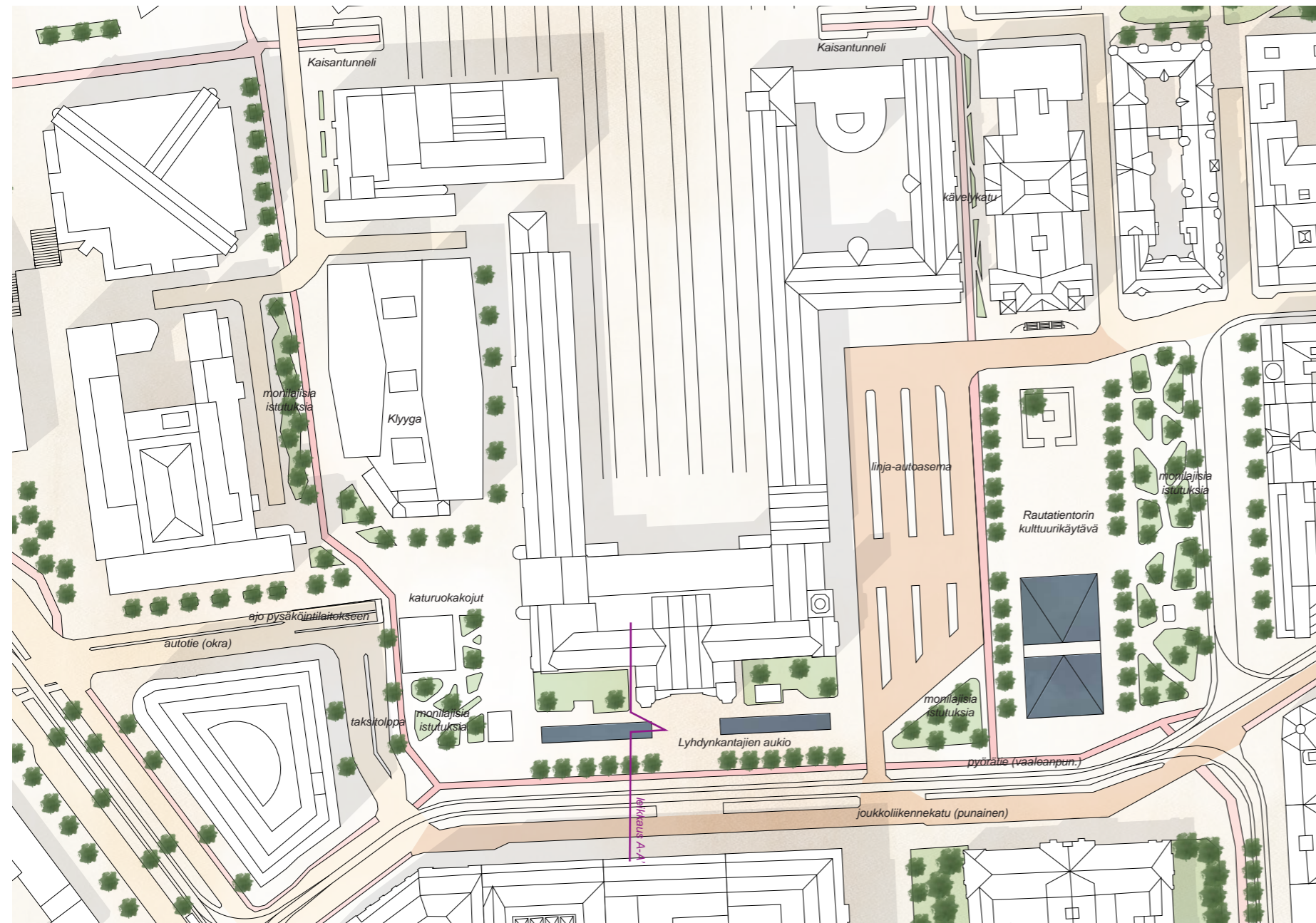
Kulttuurikäytävä. Rautatienpuoleinen on Ateneumin ja Kansallisteatterin välissä ja sopii teemaltaan hyvin arvostamaan suomalaista kulttuuria ja taiteilijoita. Matala vesiallas toimii talvisin luistelukenttänä. Allasta reunustavat graniittikuutiot, joissa muistetaan suomalaisia taiteilijoita kiviin tehdyissä kaiveruksissa. Reunalla kulkee vaihtuva ulkoilmavalo-kuva-näyttely.

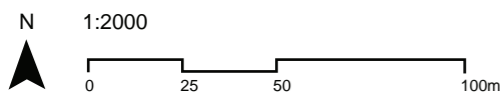
Näkymä Rautatienpuoleiselle

Näkymä Elielinaukiolla ja rautatieasemalle

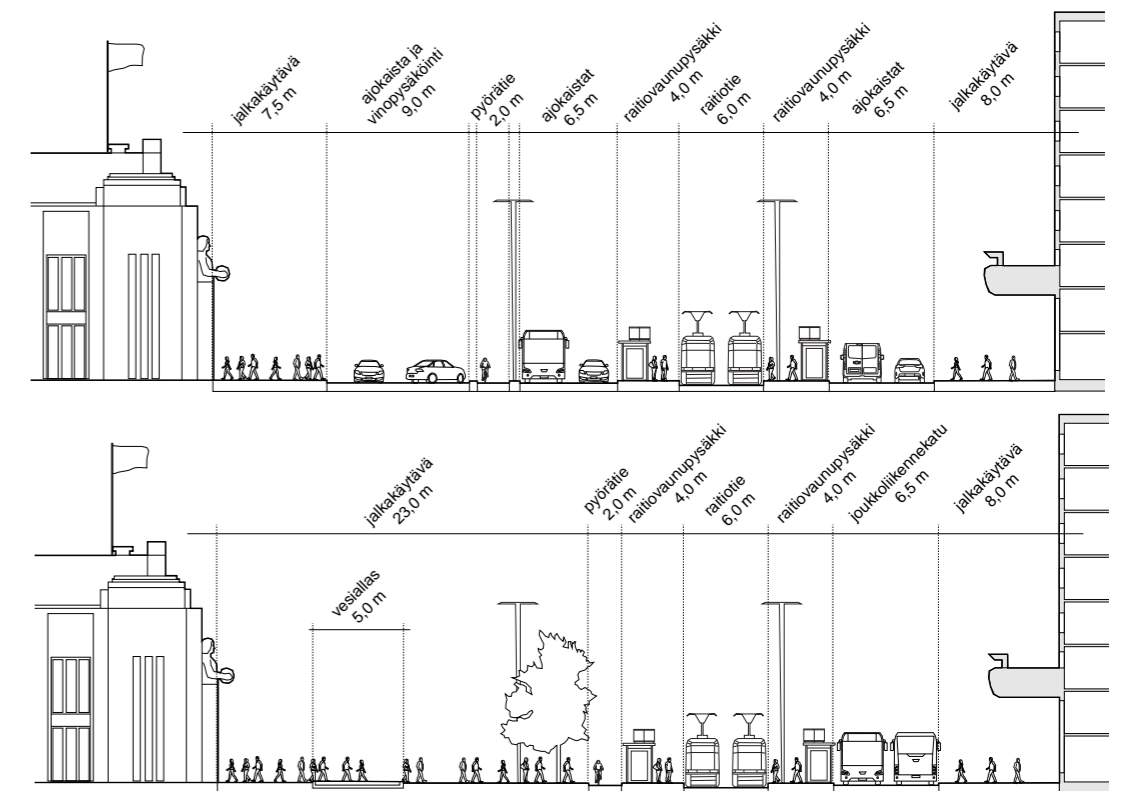
Asemapiirros

Lyhdynkantajien aukio. Kaivokadun kahden autokaistan sulkeminen lisää tilaa rautatieaseman pääsisäänkäynnille. Sisäänkäynniltä Citycenterille luodaan kivetyksellä aukio, jossa jalankulkija on "kuningas". Kapeat vesialtaat edustalla heijastavat rautatieaseman elegantin arkkitehtuurin uuteen arvoon.

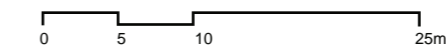
Katuruokakojut. Elielinaukiolla on nykyään monia väliaikaisia ruokarekkoja. Kevyet, mutta edelleen väliaikaiset, ruokakojut loisivat alueelle yhtenäisempää ilmettä. Kevytrakenteisuus tarkoittaa alhaisempia vuokrahintoja ja esimerkiksi maahanmuuttajilla olisi parempi mahdollisuus ylläpitää liiketoimintaa keskustassa.

Jalankulku-yhteydet. Yhteyttä Kansalaistorille parannetaan siirtämällä taksitolppa Sokoksen eteen. Yhteyttä Kaisaniemenpuistoon parannetaan tekemällä Läntisestä Teatterikujasta kävelykatu. Rakenteilla oleva Kaisantunneli yhdistää Kansalaistorin ja Kaisaniemenpuiston. Yhteyttä Hakaniemeen parantaa joukkoliikennekatu, joka vähentää autoliikennettä kapealla kadulla.

Katuleikkaukset A-A' Kaivokadulta (nykytilanne ja suunnitelma)

1:50

Töölönlahden puisto

Kanava, niityt ja nurmialueet. Uusi kanava muodostaa vesipeilin Finlandia-talon eteen ja tuo mielenkiintoa maisemaan. Matala niitykasvillisuus edistää biodiversiteettiä, mutta samalla jättää avointa tilaa arvokkaalle arkkitehtuurille. Nurmialueita säilytetään, jotta puistossa on tilaa spontaaneille tapahtumille, pallopeleille ja oleskelulle. Kivetty tapahtuma-alue säilyy puiston eteläosassa.

Kaupunkiviljelyalue. Puiston itäosaan sijoittuu alue, jossa kaupunkilaiset ja yhteisöt voivat vuokrata ja hoitaa viljelypalstoja. Alue voidaan toteuttaa kokeiluluontoisesti ja sitä voidaan laajentaa, jos se osoittautuu menestyksekkääksi.

Uusi julkinen sauna. Suositun ulkoilureitin varteen Töölönlahden rantaan sijoittuu uusi julkinen sauna, josta voi varata paikan ja pysähtyä nauttimaan löylyistä vaikka suoraan lenkiltä. Sauna elävöittää puistoa myös talviaikaan ja tarjoaa elämyksiä niin paikallisille kuin turisteille.

Viljelypalstat edistävät biodiversiteettiä ja osallistavat kaupunkilaisia pitämään huolta ympäristöstään. Avoin puistoympäristö saadaan hyötykäyttöön ja viihtyisyys paranee.
Kuva: Maalismaa, 2017.

Jättishakki ja muut uudet aktiviteetit lisäävät Makasiinipuiston ja Töölönlahden puiston vetovoimaa.
Kuva: Marco Verch, 2020.

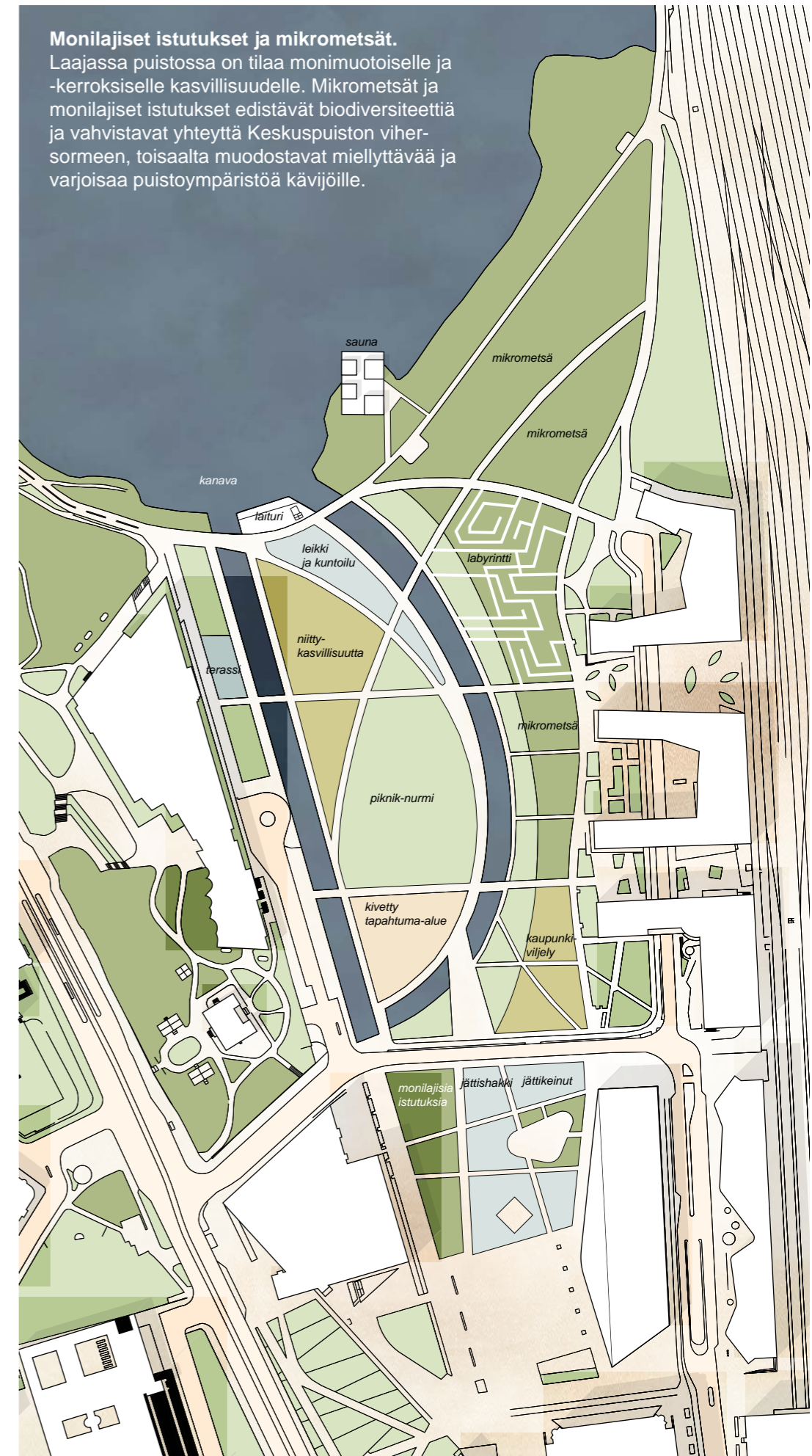
Labyrintti hakee inspiraatiota perinteisestä puutarhasuunnittelusta. Nykyaikaisessa labyrintissa kasvillisuus on kuitenkin monilajista ja monikerroksista.
Kuva: Andrea Schauler, 2006.

Lisää aktiviteetteja Makasiinipuistoon. Oodin edustan nurmikkoalueille sijoitetaan uusia aktiviteetteja. Jättikeinut ovat erityisesti lasten mieleen, puistoshakki taas on suosittu ajanviete eläkeläisten keskuudessa monissa maissa. Musiikkitalon puolelle lisätään monilajisia istutuksia, jotka edistävät biodiversiteettiä.

Labyrintti. Puiston itäosasta muodostuu suljetumpi ja rehevämpi alue, joka pehmentää näkymiä junaradan ja korkeiden kerrostalojen suuntaan. Mielenkiintoa ja toiminnallisuutta alueelle tuo labyrintti, jossa korkeudeltaan ja lajistoltaan vaihteleva kasvillisuus luo kiinnostavia tiloja leikille ja oleskelulle.

Monilajiset istutukset ja mikrometsät.

Laajassa puistossa on tilaa monimuotoiselle ja -kerroksiselle kasvillisuudelle. Mikrometsät ja monilajiset istutukset edistävät biodiversiteettiä ja vahvistavat yhteyttä Keskuspuiston viherosmeen, toisaalta muodostavat miellyttävää ja varjoisaa puistoympäristöä kävijöille.

N

1:3000

Asemapiirros

Kaupunki- tapahtumat

Erilaiset kaupunkitapahtumat tuovat iloa keskustan ulkotiloihin. Ulkoilmatapahtumat hyödyttävät yrittäjiä, kun ihmiset saapuvat viihtymään sekä nauttimaan kulttuurista ja taiteesta.

Uudet tapahtumat painottuvat taiteeseen, josta pimeään alkuvuoteen uudet tapahtumat tuovat valoa ja lämpöä. Värikkäät kukat ja musiikki tuovat iloa lämpeneviin päiviin. Paikalliset yrittäjät koordinoitua mukaan tapahtumien järjestämiseen ja rahoittamiseen.

Kauppakatu on video mapping -valotapahtuma, joka sijoittuu Aleksanterinkatua ympäröiviin kävelykatuihin. Kadun yrittäjät voivat osallistua tapahtumaan erilaisiin kampanjoihin tai omalla valotaideteoksellaan.

Helsinki Saunoo on eksoottinen saunaelämys merellisessä ympäristössä. Saunakoppien ja paljujen lisäksi tapahtumaan sopii kuumien juomien ja virvoitteiden myynti sekä pienet musiikkitapahtumat. Saunomiseen liittyvien oheistarvikkeiden myynti matkamuistoksi turisteille ja saunatapahtumaan osallistuville tuo lisämyyntiä tapahtuman torikojakauppiaille.

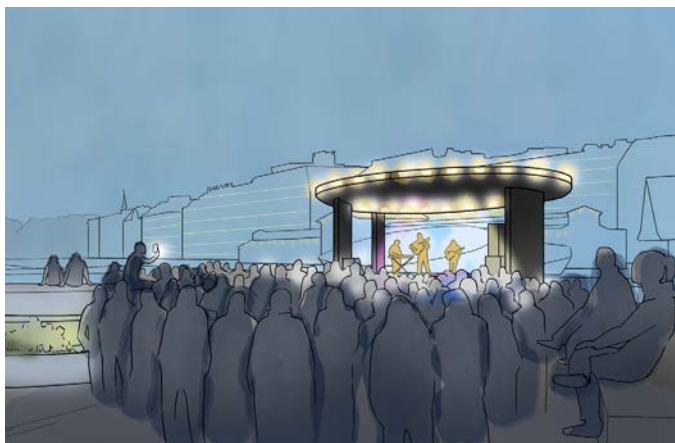
Aikamatka-festivaaleilla esitellään Suomen historiaa aina lähivuosisikymmeniin asti ja nautitaan historiallisesta makumaailmasta. Helsingin kaupungin museo pääsee levittäytymään museosta torille ihmisten sekaan. Myös museoiden yö sopisi Helsinkiin uudeksi tapahtumaksi.

Lastentapahtuma **Satukatusseikkailu** innostaa lapsia kulttuurin ja lukemisen pariin. Satuleikkutuokien äärellä lapset voivat osallistua liikunnallisempiinkin aktiviteetteihin.

Kukanpäivän karnevaali **Kukkiva keskusta** herättää kävelykadut väriiloostoon. Karnevaaliannu antaa paikallisille yrittäjille mahdollisuuden osallistua omin tarjouskampanjoihin. Kukkiva keskusta ulottuu Kauppatorin viereiselle uudistetulle Kukkatorille saakka.

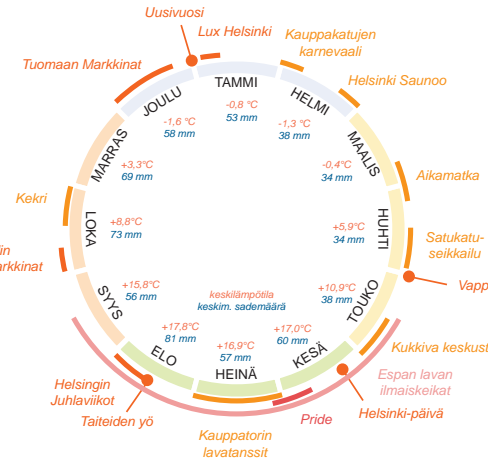

Syksyllä Kauppatorille sopii **kekritapahtuma**, joka sopii perinteisenä versiona syksyn juhliin halloweenin rinnalle. Kekritapahtuma erikoistuu ruokaan ja juomaan. Kekritapahtumaan sopivat paikallisten yrittäjien kotojen lisäksi päiväsaikaan koko perheen musiikkiesitykset sekä illan hämäävä tulishow.

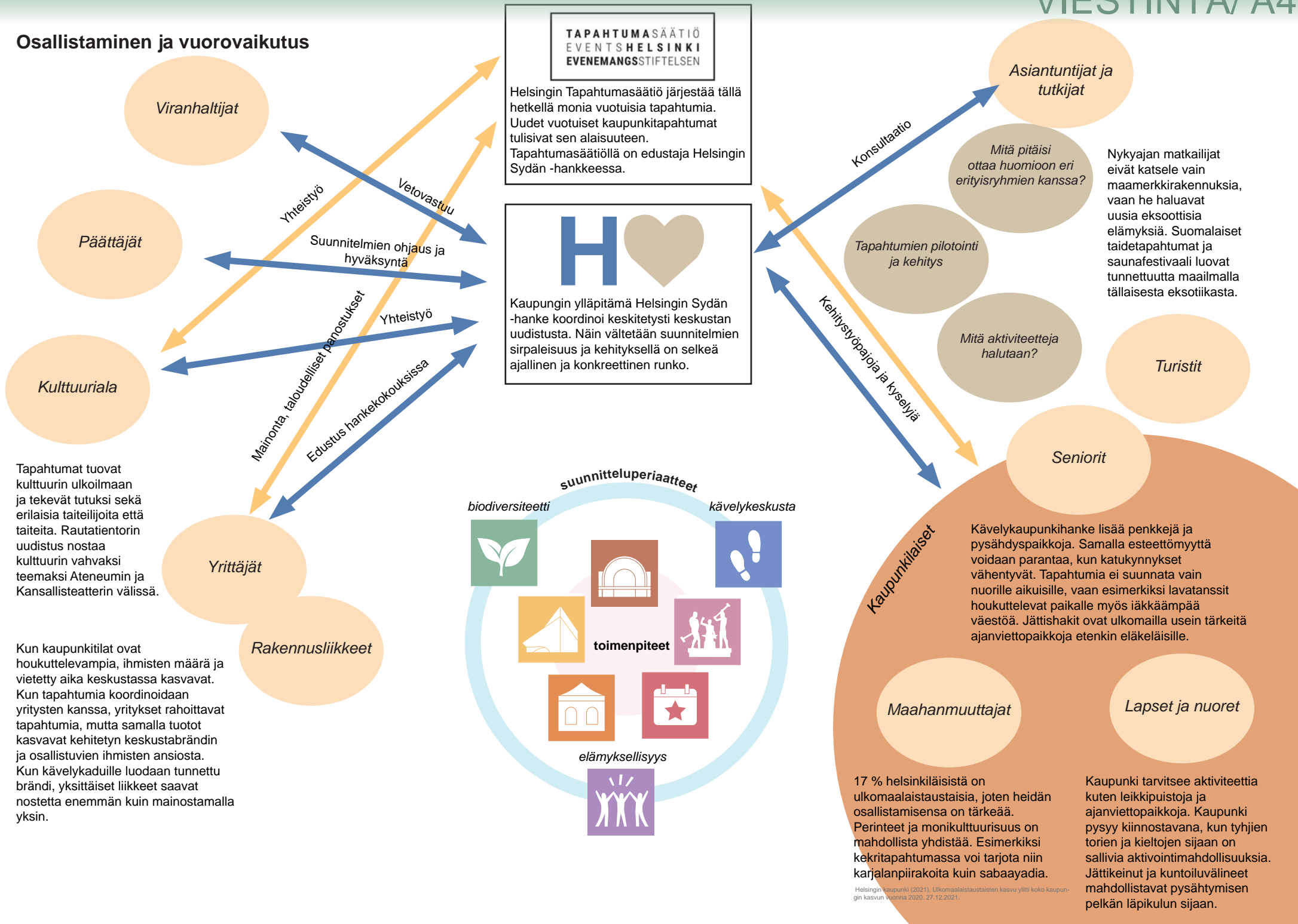

Kauppatorin lavatanssit tuovat keskikesäksi keskustaan vipinää. Perinteinen kesäjuhlinta on turisteille oiva mahdollisuus tutustua paikalliseen kulttuuriin. Kauppatorin lavatansseilla on helppo pistäytyä.

Kauppatorin uudelle lavalle sopivat pienet konsertit tai keskustelutapahtumat. Lavan ohjelma täydentää suosittua Espanan lavan ohjelmaa. Helsingin historiasta kertovat teatteriesitykset ovat kiintoisia kaupungissa vieraille turisteille. Sosiaalisen median tähtien lavaesitykset innostavat nuoria keskustaan.

Osallistaminen ja vuorovaikutus

Viestintä kaupunkilaisille

Viestintä perustuu konseptin kolmeen päätteeseen: kävelykeskustaan, biodiversiteettiin ja elämyksellisyyteen.

Ehdotus osallistuu keskusteluun autoilun ja jalankulun välisestä suhteesta Helsingin keskustassa. Ehdotus pyrkii perustelevaan, miksi kävelypainotteisuus ei tuhoa Helsingin elinvoimaa, vaan sitä vastoin lisää mahdollisuuksia laadukkaalle kaupunkitilalle, viherympäristölle, tapahtumille sekä elämyksille, jotka tuovat ihmisiä ja rahaa keskustaan. Teemoihin pohjautuvaa viestintää tukevat analyysin tulokset, kuten vertailut muihin kaupunkeihin, sekä fokusalueilta nostetut käytännön haasteet ja niihin vastaavat toimenpiteet havainnekuvineen. Lisäksi kaupunkilaisille viestitään osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista sekä siitä, miten ehdotus palvelee erilaisia ihmisryhmiä ja sidosryhmiä.

Viestinnällistä materiaalia on jäljempänä koottu esimerkinomaisesti julistemuotoon. Iskulauseet, logot ja havainnekuvat toimisivat hyvin myös esimerkiksi verkkomateriaalina tai kaupunkilaisille jaettavina esitteinä.

Ehdotuksen tunnuslogoa voidaan hyödyntää viestinnässä teemojen ja fokusalueiden väreissä.

Pääviestit

Vähemmän autoja keskustaan - enemmän tilaa sinulle

Viestinnässä painotetaan, että keskustan läpiajoliikenteen vähentäminen palvelee kaupunkilaisten suurta enemmistöä: se edistää turvallista ja viihtyisää ympäristöä ja tuo Helsingin eurooppalaisten kävelykeskustojen kartalle. Painotetaan, että elinvoima ei ole yksin riippuvainen autoilusta, vaan suurin osa ihmisistä kulkee jalan ja julkisilla kulkuneuvoilla. Kävelykeskusta antaa myös entistä enemmän tilaa tapahtumille ja viherympäristölle.

Monimuotoinen Helsinki - viihtyisämpi keskusta kaikelle elämälle

Viestinnässä painotetaan, että laadukkaalla viherympäristöllä ja istutuksilla voidaan lisätä niin luonnon monimuotoisuutta kuin kaupunkitilan viihtyisyyttä ihmisille. Laadukas, vihreä kaupunkitila houkuttelee niin paikallisia kuin turisteja ja tukee siten elinvoimaa. Toisaalta elämykselliset, vihreät kaupunkikohteet viestivät Helsingistä modernina kaupunkina, jota kehitetään kunnianhimoisesti megatrendit huomioiden.

Eloa Helsinkiin - tule mukaan kehittämään tapahtumien keskustaa

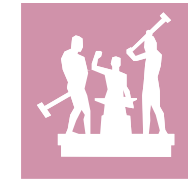
Viestinnässä painotetaan elämyksellisyyden keskeistä merkitystä keskustan elinvoimalle, taloudelliselle kestävyydelle ja turismille. Elämyksellisyyttä voidaan edistää tapahtumilla, uusilla aktiviteeteilla, kasvillisuudella, taiteella ja vaikuttavilla kaupunkitiloilla.

Viestintää tukevat esimerkit fokusalueittain

Tapahtumat

- kaupunkitilan monipuolinen ja aktiivinen käyttö
- ympärivuotinen ja inklusiivinen elämyksellisyys

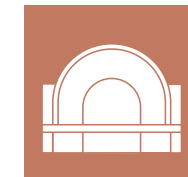
Kävelijän kauppakatut

- liikenteen uudelleenohjaus
- viherhuoneet
- tapahtumat taide

Töölönlahden puisto

- kävelykaupungin jatke oleskelumahdollisuudet
- mikrometsät monilajiset istutukset niitty ja viljelypalstat
- tapahtumat kanava ja rantsauna puistoshakki ja jätkeineet

Rautatien ympäristö

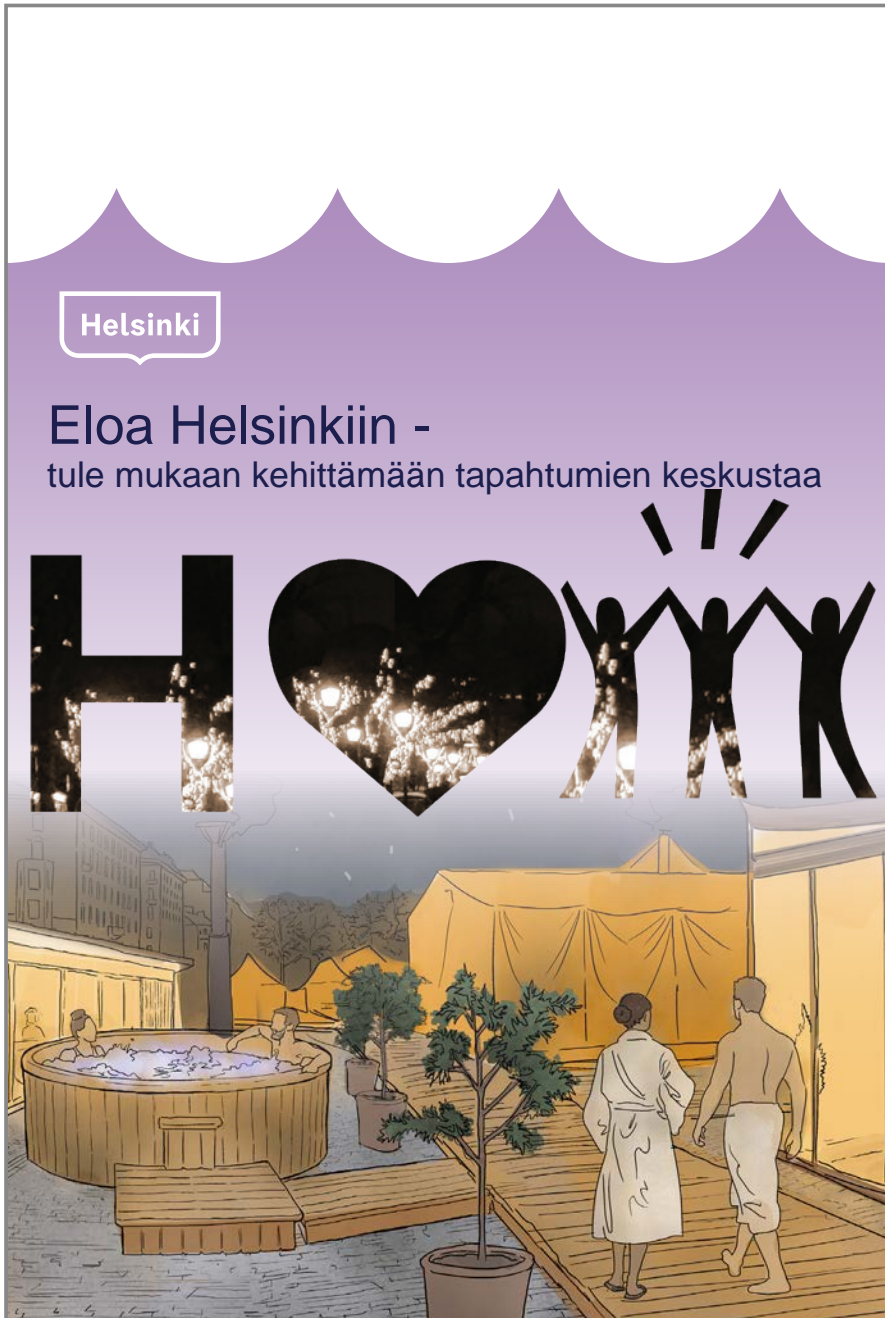
- liikenteen uudelleenohjaus sujuvammat yhteydet
- vihreämpi Asema-aukio monilajiset istutukset
- taideteokset tapahtumat ja ruokakulttuuri Kulttuurikäytävä

Kauppatori

- liikenteen uudelleenohjaus sujuvammat yhteydet oleskelumahdollisuudet
- monilajiset istutukset vihersilta
- taideteokset näyttävät istutukset tapahtumat

Viestintä kaupunkilaisille
Esimerkkejä julisteista

Viestintää tukevilla julisteissa tuodaan selkeästi esiin ydinviesti tunnelmallisen kuvamateriaalin ja teemaan sopivan sloganin avulla. Tunnistettavat logot havainnollistavat viestiä ytimekkäästi. Julisteet sopivat sekä painetuiksi että digitaaliseksi versioksi.